జై శ్రీమన్నారాయణ!

పరమహంస పరివ్రాజకులు

శ్రీశ్రీశ్రీ త్రిదండి చిన్న జీయర్‌స్వామి వారి

మంగళాశాసనములతో...

శ్రీ రంగ గద్యము గ్రంథ ముద్రాపకులు

విజయవాడ వాస్తవ్యులు

శ్రీమాన్ బండ్రెడ్డి శేషగిరి రావు,

శ్రీమతి సత్యవతి దంపతులు,

మరియు వీరి చిరంజీవులు

చి॥ పూర్ణిమ, చి॥ తేజస్వి, చి॥ శరత్ చంద్రలు

భక్తితో సమర్పణము

జై శ్రీమన్నారాయణ!

శ్రీరంగ గద్యము

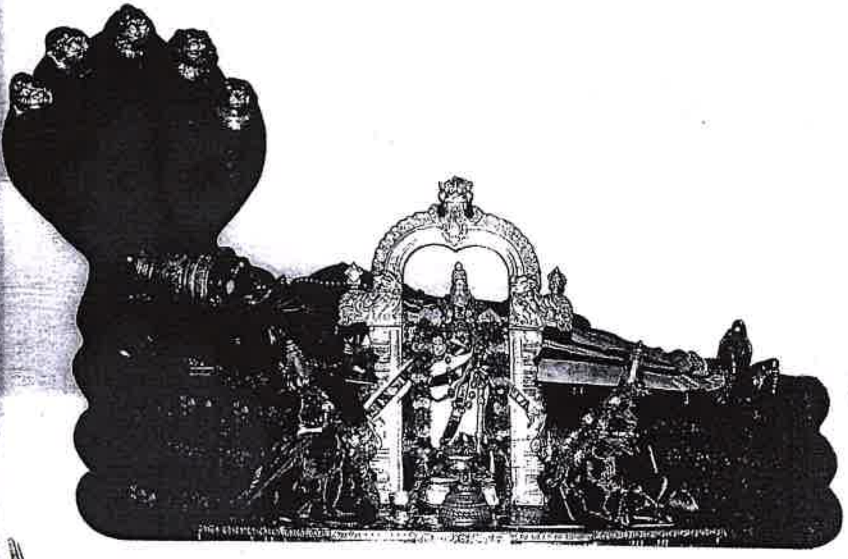

స్వచ్ఛానువాదము

కరి తిరువేంగళమ్మ

జీయర్ ఎడ్యుకేషనల్ ట్రస్ట్

జై శ్రీమన్నారాయణ!

శ్రీరంగ గద్యము

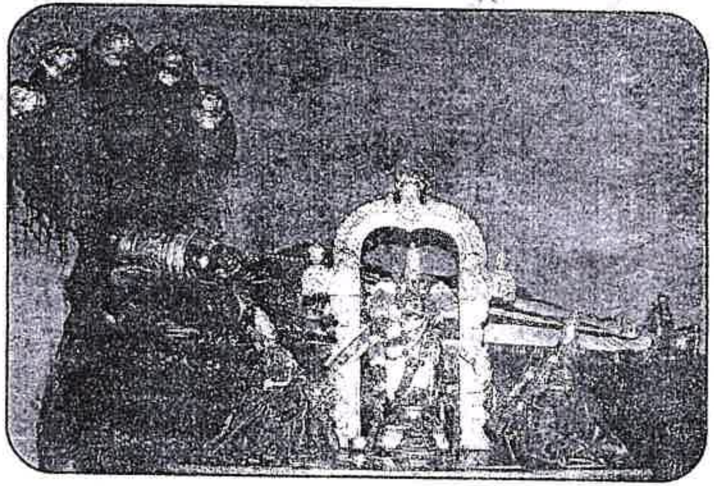

స్వేచ్ఛానువాదం :

కరి తిరువేంగళమ్మ

ప్రకాశకులు :

జీయర్ ఎడ్యుకేషనల్ ట్రస్ట్

సీతానగరం

శ్రీరంగ గద్యము

ముద్రణ : 2013 డిసెంబరు

ప్రతులు : 500

ప్రతులకు :

జీయర్ ఎడ్యుకేషనల్ ట్రస్ట్,	**జీయర్ ఎడ్యుకేషనల్ ట్రస్ట్,**
సీతానగరం-522 501,	గగన్‌మహల్‌కాలనీ,
గుంటూరు జిల్లా, ఆం.ప్ర.	దోమల్‌గూడ, హైదరాబాద్.
ఫోన్ : 08645 272353	ఫోన్ : 040 40240437
	23224426
శ్రీరామానుజవాణి	**శ్రీమతి కరి తిరువేంగళమ్మగారు**
11-49-136,	MIG - 81
శివాలయం వీధి,	అలకనందా కాలనీ
విజయవాడ - 1	విజయనగరం - 531203
ఫోన్: 0866 2420 820	సెల్: 9441873801

DTP : పరిశోధనాలయం,

ముద్రణ : శ్రీమాన్ ప్రింటర్స్ & ప్రోసెసర్స్, సీతానగరం.

విన్నపము

శ్రీశ్రీశ్రీ త్రిదండి చిన్న శ్రీమన్నారాయణ రామానుజ జీయరు స్వామివారి మంగళాశాసన బలంతో నేను కూడా కొన్ని గ్రంథాలను రచించాను. ఇదొక క్రొత్త ప్రయత్నం.

భగవద్రామానుజ విరిచితమైన గద్యత్రయంలో చిన్నది, రసవత్తరమైనది, శ్రీ వైష్ణవశిరోధార్యమైనది **శ్రీరంగగద్య**. దీనిని ద్రావిడ వ్యాఖ్యానాలను అనుసరించి, తెనుగులో వ్రాసే ప్రయత్నం చేసాను.

శ్రీ స్వామివారి అనుగ్రహం నామీదకు ఎప్పుడూ ప్రసరిస్తూనే ఉన్నది. అదే ధైర్యంతో ఈ చిన్ని పొత్తాన్ని సహృదయ కరాంజలులకు అర్పిస్తున్నాను. రామానుజవాణి నిర్వాహకులు మా నాన్నగారిపైనున్న ఆదరాన్ని నాపైన కూడా ప్రసరింపచేసి, దీని ప్రచురణ బాధ్యతను స్వీకరించారు. శ్రీమాన్ పురాణం వేంకటాచార్యస్వామివారి సన్నిధిన నా కృతజ్ఞతాంజలులు సమర్పిస్తున్నాను.

విజయవాడ వాస్తవ్యులైన **బండ్రెడ్డి శేషగిరిరావు, బండ్రెడ్డి సత్యవతి** దంపతులు తమ పవిత్ర ద్రవ్యాన్ని ఈ గ్రంథముద్రణకు సమర్పించారు. వారు, వారి చిరంజీవులు **చి॥ పూర్ణిమ, చి॥ తేజస్వి, శరత్‌చంద్రలు** శ్రీరంగనాథుని అనుగ్రహంతో ఆయురారోగ్య ఐశ్వర్యాలతో విరాజిల్లాలని, భగవద్భాగవత సేవా భాగ్యాన్ని పొందాలని శ్రీకృష్ణపదసన్నిధిన ప్రార్థన చేస్తున్నాను.

భాగవత దాసి

క. తిరువెంగళమ్మ

భగవద్రామానుజులు

జై శ్రీమన్నారాయణ!

శ్రీరంగ గద్యము

రంగడే దైవము! పొంగలే ప్రసాదము!!

అనే నానుడి మనం వింటూ ఉంటాం కదా! ఏమిటా పోలిక! ఒక్కసారి ఆలోచిద్దాం. స్నేహమిశ్రితమై (నేతితో కలసి) చూడగానే నోట్లో వేసుకోవాలని పించే ప్రసాదం పొంగలి.

పులిహోర, దధ్యోజనం ఎన్ని ఉండనీండి పొంగలి ప్రత్యేకతే వేరు. అంతేకాదు, కాస్త మిరియాలు, అల్లం మొదలయిన ఆరోగ్యాన్నందించే పదార్థాల మేళవింపు పొంగలి. అదిగో అవే లక్షణాలు మన రంగనాథునిలో కనిపిస్తాయి.

కస్తూరీ కలితోర్ధ్వ పుండ్ర తిలకం, కర్ణాన్తలోలేక్షణం
ముగ్ధ స్మేర మనోహరాధరదళం ముక్తా కిరీటోజ్జ్వలమ్ ।
పశ్యన్మానస పస్యతో హరరుచం పర్యాయ పంకేరుహం
శ్రీరంగాధిపతేః కదాను వదనం సేవేయ భూయోఽప్యహమ్ ॥

‘కస్తూరీ తిలకాలంకృతమై, చెంపకు చేరడేసి కన్నులతో చిరునవ్వులు చిందులాడే అధరశోభతో ముక్తా కిరీటోజ్వలమై, చూచిన వారందరి మనసులను కొల్లగొట్టే ఆ శ్రీరంగనాథుని ముఖారవిందాన్ని మాటిమాటికి ఎప్పుడు సేవిస్తానో కదా అంటారు” పరాశర భట్టరు.

ఈ విధంగా దృష్టిచిత్తాపహారి అయి, అర్చామూర్తిగా మనకందుబాటులో ఉండేవాడు పరమపదనాథుడు. ఈ స్వామికంటే పరదైవం మనకెక్కడ దొరుకుతాడు కనుక!

భగవద్రామానుజులు శాస్త్రీయంగా, ప్రతివాది భంజకంగా ఉండడానికి శ్రీభాష్యంలో భక్తియే మోక్షోపాయమని నిర్ధారించారు. కాని, హృదయం ఆర్ద్రమై, భగవంతుడంటే దుష్టశిక్షణ, శిష్టరక్షణ కూడా చేసేవాడని కాక, శిష్టరక్షకుడని

మాత్రమే విశ్వసించి తమ భారాన్ని భగవంతునిపైనుంచి నిర్భరులై ఉండే జ్ఞానుల కొరకై శరణాగతి అనే చిట్టచివరి సాధనాన్ని అందించ నిశ్చయించారు. దీనినే సిద్ధభక్తి అంటారు. అంటే నీవు ఆర్జించిన జ్ఞానంచేతో, నీవు అభ్యసించిన భక్తివలనో నీవు ఆచరించిన కర్మకారణంగానో కాక కేవలం భగవదనుగ్రహం వలననే ఉత్తమ ఫలితమైన భగవత్సేవాభాగ్యం లభిస్తుందనే ఆ విషయాన్ని 'శరణాగతి గద్య, శ్రీరంగగద్య, వైకుంఠగద్య' అనే మూడు గద్యలలోను లోకానికి అందించారు.

శరణాగతి చేయాలి అని శరణాగతి గద్యలో చెప్పి, ఆ శరణాగతి సర్వసులభుడై, సమస్త ఫలప్రదాత అయిన అర్చామూర్తి సన్నిధిని చేయడమే యుక్తమని శ్రీరంగగద్యలో తెలియచేస్తున్నారు. మనందరికి ప్రతినిధిగా మార్గనిర్దేశకులుగా, తమ ఆర్తిని కలబోసి భగవద్రామానుజులు అందించిన శ్రీరంగగద్యను కాస్తయినా అనుభవించే ప్రయత్నం చేద్దాం!

ఈ గద్యలో కనిపించే భావాలేమిటో తెలుసుకుందామా! ముందు మనం పొందవలసినదేమిటో తెలియాలి. ఏమది? భగవత్ కైంకర్యం. ఇది పొందాలంటే ముందుగా మనలో ఉన్న దోషాలను భగవంతునివద్ద విన్నవించుకొని, ఏం చేయనయ్యా, కాసేపు మనసు నిలవదు, బుద్ధిమాట వినదు, ఇంద్రియాలో వాటి దారి అవి చూసుకుంటున్నాయి.

నేనేమో చేతకాని అశక్తుడనయ్యా అని నిర్మొహమాటంగా స్వామి సన్నిధిని విన్నవించి "స్వామీ! నీపాదపద్మాలే శరణు!" అని భగవత్పాదారవిందాలే భగవంతుని పొందించడానికి ఉపాయమని, ఆ ఉపాయాన్నే స్వీకరించి, ఆ శ్రీరంగనాథుడుని అర్థిస్తే చాలు ఉత్తమఫలితాన్ని అందిస్తాడన్న విశ్వాసం కలిగి ఉండాలి.

నిజమే! కాని ఇది మాత్రం మన ఇష్టమా! అందుకని 'స్వామీ, నా తండ్రీ! సమస్త కళ్యాణగుణాకరుడవైన నీవే నాకీ విశ్వాసాన్ని కలిగించాలి' అని ప్రార్థన చేశారు భగవద్రామానుజులు.

అంతేకాదు, 'స్వామీ నీకే చెందిన ఈ ఆత్మ వస్తువును, దానికి తగిన రీతిలో ప్రవర్తించేలా నువ్వే అనుగ్రహించు' అని అర్థించారు. భగవానుడు అలా దిద్దుబాటు చేయకపోతే మనవంటి స్థితిలో ఉన్నవారికి పొందవలసినది భగవత్కైంకర్యమనే బుద్ధే కలుగదు కదా! ఈ శరణాగతి నిష్ఠులు ఎలా ఉంటారో పరిశీలిద్దాం!

మొదటిరకం వారు : భగవానుడు అభిమానించి తాను అర్చామూర్తియై వెలసి ఉండే శ్రీరంగం, కంచి మొదలైన దివ్యదేశాల్లో ఉంటూ, ఆ దైవానికి నమస్కరించి, పూజించి, సేవచేసి కాలాన్ని గడుపుతూ ఉంటారు.

రెండవ రకంవారు:

"ఆరాధనానాం సర్వేషాం విష్ణోరారాధనం పరమ్ ।
తస్మాత్ పరతరం ప్రోక్తం తదీయారాధనం పరమ్ ॥

దేవతారాధనలన్నింటిలోనూ విష్ణువునారాధించడం శ్రేష్ఠమయినది. అంతకంటే గొప్పది విష్ణుభక్తులనారాధించడం అన్న సత్యాన్ని నమ్మి భగవద్భక్త కైంకర్యం చేస్తూ ఉంటారు.

మూడవ రకంవారు: భగవంతుని గుణాలను మాటిమాటికి స్మరిస్తూ, ఆ అనుభూతితో పరవశించిపోతూ కాలాన్ని గడుపుతూ ఉంటారు.

నాల్గవ రకంవారు: ద్వయంయొక్క అర్థాన్ని అనుసంధానం చేస్తూ కాలం గడుపుతూ ఉంటారు. ఇందులో చివరి పద్ధతిలో అనుసంధానం చేస్తూ కాలం గడపాలని భావించిన భగవద్రామానులు ద్వయార్థాన్ని విస్తారంగా శరణాగతి గద్యలో చెప్పి, ఈ శ్రీరంగగద్యలో కాస్త సంగ్రహంగా తెలుసుకునే వారికి సదుపాయంగా, భగవానునికి వినడానికి విసులు లేకుండా ఉండేలా అనుగ్రహిస్తున్నారు.

మూలము:

స్వాధీన త్రివిధ చేతనాచేతన స్వరూప స్థితి ప్రవృత్తి భేదం, క్లేశకర్మా ద్యశేష దోషాసంస్పృష్టం, స్వాభావికానవధికాతిశయ జ్ఞాన బలైశ్వర్య వీర్య శక్తితేజ స్సౌశీల్య

వాత్సల్య మార్దవార్జవ సౌహార్ద సామ్య కారుణ్య మాధుర్య గాంభీ ర్యౌదార్య చాతుర్య స్థైర్య ధైర్య శౌర్య పరాక్రమ సత్యకామ సత్యసంకల్ప కృతిత్వ కృతజ్ఞతా ద్యసంఖ్యేయ కల్యాణగుణగణౌఘ మహార్ణవం, పరబ్రహ్మభూతం, పురుషోత్తమం శ్రీరంగశాయినమ్, అస్మత్స్వామినం ప్రబుద్ధ నిత్యనియామ్య నిత్యదాస్యైకరసాత్మ స్వభావోఽహం తదేకానుభవ, స్త దేక ప్రియః పరిపూర్ణం భగవంతం విశదతమానుభవేన నిరంతర మనుభూయ తదనుభవజని తానవధికాతిశయ ప్రీతికారితా శేషావస్థోచితా శేషశేషతైకరతిరూప నిత్యకింకరో భవాని ॥

ముందుగా తమ కోరిక ఏమిటో చెబుతున్నారు. భగవానుడైన రంగనాథునివద్ద తాము నిత్యకైంకర్యము చేయాలి అని కోరుకుంటున్నారు. ఆ భగవానుడెటువంటి వాడో ముందుగా తెలియచేస్తున్నారు.

'భగవానుడు చేతన, అచేతనములకన్న వేరయినవాడు. వాటిని నియమించేవాడు' అని అంటున్నారు. చేతనులు అంటే జీవులు. వీరు మూడు రకాలుగా ఉంటారు. మనవలె జన్మపరంపరా వలయంలో పరిభ్రమించేవారిని బద్ధులు అంటారు. కొంతవరకు ఈ లోకంలో ఉండి, భగవందనుగ్రహం వలన మోక్షాన్ని పొందిన వారిని ముక్తులు అంటారు. ఆళ్వారాదులు అటువంటి వారు. ఇంక ఈ జన్మ మరణాదు లనే ఎరుగక, ఎల్లప్పుడూ పరమపదంలో ఉండేవారిని నిత్యులు అంటారు. అనంతుడు, గరుడుడు, విష్వక్సేనుడు మొదలైనవారు. బద్ధుల స్థితి దుర్భరం. వీరికి జ్ఞానసంకోచం కలిగి ఉంటుంది. ప్రకృతి సంబంధం వలన సహజంగా జ్ఞానానంద స్వరూపమైన వారే అయినా ఈ బద్ధజీవులయొక్క జ్ఞానానికి హద్దులు ఏర్పడతాయి. కంటితో కొంతదూరమే చూడగలగడం, చెవితో కొంత పరిధిలో ఉన్న శబ్దాన్నే వినగలిగి ఉండటము. ఇదే బద్ధజీవుల స్వరూపం.

ఇంక నిత్యులు అసలు సంసార సంబంధమే ఎరుగనివారు. ముక్తులవలె క్రొత్తగా వచ్చినవారు కారు. అనాదిగా అనంతమైన కైంకర్యమనే సామ్రాజ్యాన్ని అందుకున్నవారు. అదే వారి స్థితి. సదా భగవద్దర్శనం చేయడం, నిత్య

స్తుతిశీలురై ఉండడం వీరి ప్రవృత్తి. అందుకే వీరిని నిత్యులు అంటారు. ఇవి జీవులలోని భేదాలు. వారి లక్షణాలు తెలుసుకున్నాం.

ఇంక ప్రకృతినికూడా మూడురకాలుగా విభజించవచ్చు. మొదటిది శుద్ధ సత్త్వమైన అచిత్తు. అది పరమపదంలో ఉండే ప్రాకార, మండప, వృక్షాది రూపేణ బయటకు ద్యోతకమవుతుంది. ఇది పంచోపనిషత్ మయమై ఉంటుంది. మన శరీరం పంచభూతాలతో తయారయినట్లే పంచోపనిషత్తులని వ్యవహరింప బడే ద్రవ్యాలతో తయారవుతుంది.

ఉపనిషత్తులంటే మనకు తెలిసిన గ్రంథాలు కావిక్కడ. ఈ అచిత్తు తమోగుణం, రజోగుణం అనే వాటితో కలవని శుద్ధ, సత్త్వ గుణం కలిగి ఉంటుంది. ఎల్లప్పుడూ ఒకేవిధంగా ఉంటుంది. నిత్యులు, ముక్తులు కైంకర్యం చేయడానికి తాను సాధనమయి ఉంటుంది. భగవానుని రక్షణకు అనుకూలంగా దిగి వచ్చినా ఆ స్వామి ధరించే దివ్యదేహముగా, పరిణమించేది కూడా ఈ శుద్ధ సత్త్వరూపమైన అచిత్తే! ఇది దాని స్థితి. ఎల్లప్పుడూ ప్రకాశమే దీని లక్షణం.

ఇంక రెండవది ప్రకృతి. ఇది సత్త్వ రజ స్తమోగుణములు మూడు కలసిన ఒక కలయిక. ఇది ఎల్లప్పుడూ మారుతూనే ఉంటుంది. ఇదే ధాని స్వరూపం. ఈ చేతనులయొక్క కర్మానుగుణంగా మారుతూ ఉండడమే దాని స్థితి. చేతనులకు తమ స్వరూపాన్ని, భగవత్స్వరూపాన్ని కూడా కనబడనీయకుండా చేస్తుంది. ఇది దీని ప్రవృత్తి.

ఇంక మూడవది కాలము. ఇది ప్రకృతి కంటే వేరయినది. ఎప్పుడూ ఏకరూపంగా ఉండడం దీని స్వరూపం. నిమిషాలుగా అందులో ఇంకా కాష్టలు మొదలైన చిన్న చిన్న భాగాలుగా ఇది విభజింపబడి ఉంటుంది. ఇదే దీని స్వరూపం. ప్రాకృత పదార్థములు వానితో తయారుచేయబడిన చేతనులు. వాటిని నియమించేది కాలమే. వాటి ఉత్పత్తి, వినాశము, కాలాన్ని బట్టే జరుగుతుంది. కనుక అదే దాని ప్రవృత్తి. ఈ విధంగా ఉన్న మూడురకాల జీవులను మూడురకాలుగా ఉన్న ప్రకృతి తన స్వాధీనములో ఉంచుకున్నవాడు పరమాత్మ.

అంటే వీటన్నిటికీ తాను ఉంతరాత్మగా ఉండి నియమిస్తాడు అని అర్థం.

సకల చేతనాచేతనముల సత్త, స్థితి, ప్రవృత్తి భగవదధీనము అని చెప్పేరు. కనుక, అవన్నీ శరీరములవంటివి. భగవానుడు ఆత్మ అని తెలుస్తుంది. శరీరముయొక్క సత్త, స్థితి, ప్రవృత్తి ఆత్మాధీనమయి ఉంటాయి. దీనివలన భగవానుని సంపద తెలుస్తున్నది. చేతనాచేతనములన్నీ ఆ సర్వేశ్వరుని సంపదే కదా!

వెనుక చేతనాచేతనములు స్వామికి శరీరములు అని చెప్పేరు కదా... మరేమున్నది. ఆ శరీరానికున్న దోషాలు ఆత్మకు అంటవా? అని మనకు సందేహం కలిగే అవకాశమున్నది. ఆధేయము, విధేయము, శేషము అయి ఉన్నది శరీరం అనేది ఉపనిషత్ సిద్ధాంతం.

చేతనాచేతనములన్నీ భగవానునిపై ఆధారపడి, వానికి లొంగి ఉండి వానికే చెంది ఉంటాయి. కనుక, ఇవి స్వామికి శరీరములే! మన శరీరంలో ఉన్న మనం అంటే జీవాత్మ కూడా జ్ఞానానందాది లక్షణములు కలది. అయినా శరీర సంబంధం వలన దానికుండే జ్ఞానం సంకోచిస్తుంది. అలాగే ఈ చేతనాచేతనములు భగవానునికి శరీరమయినప్పుడు వాటికుండే దోషములు స్వామికి కూడా అంటూతాయేమో అని తోస్తుంది. కాదంటున్నారు ఎంబెరుమానార్. జీవునికుండే దుఃఖాలు ముఖ్యంగా అయిదు రకాలు.

1. **క్లేశములు: అవిద్య, అస్మిత, అభినివేశ, రాగద్వేషాదులు.**

అవిద్య: అజ్ఞానం, ఇది మళ్ళీ మూడురకాలు.

1. అజ్ఞానం: అసలే తెలియకపోవడం. దేహముకంటే వేరయిన ఆత్మత్త్వం ఉన్నదని ఎరుగక పోవడం.

2. అన్యథాజ్ఞానం: ఒకలా ఉన్న పదార్థం వేరొకలా కనుపించడం. ఈ జీవాత్మ భగవానునికే చెందినది. కాని అది వేరొకరికి చెందినది అని భాసించడం.

3. విపరీత జ్ఞానం: పరునకు చెందిన (పరతంత్రమైన) తనను స్వతంత్రునిగా భావించడం. ఇవి మూడు అవిద్య వలన కలుగుతాయి.

అస్మిత: దేహాత్మ భ్రాంతి. ఈ శరీరమే నేను అనుకోవడం.

అభినివేశం: దేనినైనా కోరుకొని అది లేకపోతే ఉండలేని కోరికని పెంచుకోవడం.

రాగము: దేనియందైనా విపరీతమైన ప్రేమ.

ద్వేషము: ఎవరియందైనా విపరీతమైన ద్వేషము.

2. కర్మ : ఈ క్లేశములకు కారణమేమిటి? మనము చేసిన కర్మ. ఇది పుణ్యాపాప రూపమయినది.

ఇవి కాక వీటికి సంబంధించి మరి రెండు విషయాలున్నాయి. మొదటిది

విపాకం : ఈ కర్మవలన వచ్చే దేవ, మనుష్య, తిర్యక్, స్థావర రూపాలు. ఎన్నాల్ళు ఆ శరీరంతో ఉంటారో తెలియచేసే ఆయుష్షు.

ఆశయం: ఆయా జాతులకు తగిన బుద్ధి విశేషం. ఈ దోషాలేవీ సర్వేశ్వరునిలో లేవు. మూలంలో 'అశేష' అనే పదం వాడేరు కనుక జీవునిలో ఉండే దోషాలు కాక ప్రకృతిలో ఉండే దోషం సంతత పరిణామశీలత, అది కూడా తనకంటనివాడు పరమాత్మ. జీవునికున్న దోషాలూ, ప్రకృతికున్న దోషాలు కూడా ఏనాడు పరమాత్మని స్పృశించలేవు. చెడుగుణాలు లేకపోవడం మాత్రమేనా, అన్ని మంచిగుణాలు రాశీభూతమై ఉన్నవాడు పరమాత్మ.

సర్వేశ్వరునియొక్క గుణాలను చెప్పడానికి సిద్ధపడుతూ అవి ఎటువంటివో తెలియచేస్తున్నారు. ఆ గుణాలలో కొన్ని అందరికీ ఉపయోగపడేవి. కొన్ని ఆశ్రితుల విషయంలో ప్రవర్తించేవి. కొన్ని ఆ'శిత విరోధుల విషయంలో ఉపయోగపడేవి. ఇవన్నీ స్వాభావికమయినవి. అంటే సహజంగా ఉన్నవి. నీటికి చల్లదనంలాగ సహజంగా ఉండేవి ఈ గుణాలు. అంటే భగవానుడున్నాడు

అంటే ఈ గుణాలు ఉండి తీరుతాయి అన్నమాట. ఈ గుణములు అంతులేనివి. అంతకంటే మించినవి. మరి ఎక్కడా కానరానివిధంగా ఉండేవి. **ఏకైక గుణావధీప్సయా సదా స్థితా** అంటారు యామునాచార్యులవారు తమ స్తోత్రరత్నంలో. ఒక్కొక్కటే అంతులేనివి. ఆశ్చర్యం కలిగించేవి ఈ గుణాలు. ఇంక ఆ గుణాలను వివరిస్తున్నారు.

జ్ఞానం: "యో వేత్తి యుగపత్సర్వం ప్రత్యక్షేణ సదా స్వతః" అన్నట్లుగా సర్వకాలములందు, సర్వపదార్థముల గురించి ఒకేసారి తెలుసుకోగలగడమే జ్ఞానం. అనేక రకాలుగా ఉండే ఈ సృష్టిలో ఉన్న అసంఖ్యామైన ఆత్మలయొక్క స్వరూప భేదము, నామభేదము ఎరిగి ఉండే శక్తే జ్ఞానం.

బలం: సృష్టించబడిన సకల పదార్థాలను తనసంకల్పలేశము చేత నిలబెట్టగల సామర్థ్యం.

ఐశ్వర్యము: తనచే నిలబెట్టబడిన అన్ని ఆత్మలకు వారి వారి కర్మల ననుసరించి నడిపించే నియమన సామర్థ్యం.

వీర్య: సృష్టిమొదలైన సకల వ్యాపారములు చేసేటప్పుడు అనాయాసంగా చేయడం. ఏమీ మార్పు లేకుండా ఉండడం.

"యథా సన్నిధి మాత్రాయ గన్ధః క్షోభాయ జాయతే
మనసో నోప కర్తృత్వాత్తథాసీ పరమేశ్వరః"

'సువాసన' తాను ఏమీ మారకుండానే, ఆ వాసన పీల్చిన వారిని ఆహా, ఓహో అనేలా చేస్తుంది. అదేవిధంగా తాను చలించకుండానే యుద్ధంలో శత్రువీరులను కకావికలము చేసేది వీర్యం.

శక్తి: సృష్టింపబడిన జీవులు వారి వారికి తగిన ప్రవృత్తులలో అన్వయించడానికి తగిన శక్తిని వారికందించే సామర్థ్యం లేదా అఘటిత ఘటనా సామర్థ్యం. అంటే మామూలుగా ఎవరూ చేయలేని పనిని చేయగలగడం.

తేజస్సు: పరాభిభవన సామర్థ్యం. అంటే ఎదుటివారిని లొంగ దీసుకోగల శక్తి. ఆనాడు కౌరవుల వద్దకు రాయబారానికి వెళ్ళిన శ్రీకృష్ణుడు "కురూన్

ప్రచ్ఛాదయన్ శ్రియా" అన్నట్లుగా, తన కాంతితో వారిని ఆక్రమించేసేడు కదా! ముండకోపనిషత్తు చెప్పింది. 'తమేవ భాన్తం అనుభాతి సర్వం' అన్నింటిని తన తేజస్సుచేత ప్రకాశింప చేసేవాడు ఆ పరమాత్మే.

పైన చెప్పిన 'జ్ఞాన బలైశ్వర్య వీర్య శక్తి తేజస్సు' అనే ఈ ఆరుగుణాలూ సృష్టిలో ఉన్న అన్నిటికీ, అందరికీ ఉపయోగించేవే! ఇంక ఆశ్రితుల విషయంలో ప్రవర్తించే 12 గుణాలను ఇప్పుడు వివరిస్తున్నారు.

సౌశీల్యం: సౌశీల్యం అంటే తెలుసుకునే ముందు శీలమంటే ఏమిటో తెలుసుకోవాలి. 'మహతః మంద్రై స్సనీరంధ్రేణ సంశ్లేషః' గొప్పవారు, తక్కువ వారితో అరమరికలు లేకుండా కలసి ఉండడాన్ని శీలము అంటారు. ఆ కలసినప్పుడు మనసులో కూడా ఆ కలసినవారు తనకన్న తక్కువవారు అనే భావన కూడా లేకుండా ఉండడాన్నే సౌశీల్యము అంటారు.

రామచంద్రప్రభువు నర, వానర, రాక్షసులతో చెలిమి చేసుకోవడమే కాక నువ్వు సాక్షాత్తుగా నారాయణుడవయ్యా అని దేవతాశ్రేష్ఠులు విన్నపం చేసినా, కాదు కాదు "ఆత్మానం మానుషం మన్యే రామం దశరథాత్మజం" అని తన మనసులో కూడా తాను భగవానుడనని భావింపకుండా, నేను మానవుడిని, నాపేరు రాముడు. మా నాన్నగారు దశరథుడు అంటూ చెప్పేడు.

వాత్సల్యం: ఆశ్రితులయొక్క దోషాన్ని ఇష్టంగా స్వీకరించడమే వాత్సల్యం. అప్పుడే పుట్టిన దూడమీద ఆవుకున్న ప్రేమను వాత్సల్యం అంటారు. దూడయొక్క మురికిని ముందుగా శుభ్రం చేస్తేకాని, ఎంతమంచి ఆహారాన్నైనా స్వీకరించదు. అలాగే స్వామి ఆశ్రితుల దోషాలను తొలగించడమే ఇష్టంగా స్వీకరించాడు. వాత్సల్యమంటే ఆశ్రితుల దోషాలు కనుపించకుండా ఉండే ప్రీతి.

"గోపాలత్వం జుగుప్సితమ్" గోపాలత్వమనేది హేయమైనది అని భావిస్తారు. అటువంటి నిహీనమైన జాతి తనదిగా స్వీకరించాడు స్వామి. ఇదీ వాత్సల్యం.

మార్దవం: మృదువుగా ఉండడమనేది శరీరానికి సంబంధించినగుణమే అయినా ఇక్కడ ఆత్మగుణములను సంబంధించిన ప్రకరణం కనుక ఇక్కడ మార్దవం అంటే, కఠినత్వంలేని స్వభావం కలిగి అందుబాటులో ఉండడం. ఆశ్రిత విశ్లేషాన్ని సహించలేని గుణం ఈ మార్దవం. శ్రీరామచంద్రుడు సీతమ్మను ఎడబాసి ఉన్నప్పుడు వాల్మీకి వర్ణిస్తాడు. "అనిద్ర స్సతతం రామః" రాముడు ఎప్పుడూ నిద్రలేకుండా ఉండేవాడట. అదీ మార్దవం అంటే.

ఆర్జవం: అంటే మనోవాక్కాయము లేక రూపంగా ఉండడం. భగవానుడు ఆశ్రితులతో కలియడానికి మనోవాక్కాయములన్నిటితోనూ ప్రయత్నిస్తాడు. ఆశ్రితుల అనార్జవమే ఆర్జవమా అన్నట్లుగా వారి విషయంలో తాను ఋజువుగా ఉంటాడు స్వామి.

సౌహార్దం: అందరి హితాన్ని కోరేవాడు సుహృత్. వానియొక్క భావం సౌహార్దం. **సు**=శోభనం(మంచి); **శం సతీతి**=కోరుకొనేవాడు. **సుహృత్**=అతని యొక్క భావం సౌహార్దం.

సామ్యం: సమత్వం. జాతి, గుణము, ప్రవర్తనలో ఉండే తక్కువ ఎక్కువ లను పట్టించుకోకుండా, తనవైపు అభిముఖులైతే చాలు. ఎవరికైనా ఆశ్రయించడానికి అనుగుణంగా ఉంటాడు. ఈ లక్షణాలన్ని రామచంద్రునివద్ద చూస్తాం. **"గుహేన సహితో రామో లక్ష్మణేన చ సీతయా"** వనవాసానికి వచ్చినపుడు సీతా లక్ష్మణులతో కలసిన ఆనందాన్ని పొందేడట రాముడు. గుహుడు ఆటవికజాతివాడయినా రామునికి అమితమైన అభిమానం ఉన్నది. అదేవిధంగా శబరజాతి వనిత అయిన శబరి ఆరాధనను ప్రీతిగా స్వీకరించాడు. (శబర్యా పూజిత స్సమ్యక్) అంటాడు వాల్మీకి.

కారుణ్యము: **'స్వార్థనిరపేక్ష పరదుఃఖా సహిష్ణుత్వమ్'** ఏమాత్రం తనకు లాభం లేకుండానే ఒకరి దుఃఖాన్ని పోగొట్టాలనే కోరిక. అంతేకాదు, స్వార్థ నిరపేక్షంగా, ఇతరుల దుఃఖాన్ని పోగొట్టక నిలువలేనిగుణం కారుణ్యం. ఈ లక్షణము మనం రాముని దగ్గర చూస్తాం. రాముని చూస్తూ అయోధ్యాపుర

పౌరులు పరవశించి రాముని గుణాలను వర్ణించే సందర్భంలో చెబుతారు. **"వ్యసనేషు మనుష్యాణాం భృశం భవతి దుఃఖితః"** ఎవరైనా దుఃఖిస్తే వారికంటే ఎక్కువగా విచారించేవాడురాముడు.

మాధుర్యం: స్వామి స్వభావం చూసినా, రూపం చూసినా, ఆ స్వామి గుణాలు చూసినా, వాని ఐశ్వర్యాన్ని చూచినా సర్వతోముఖమైన స్వారస్య ముంటుంది. చంపడానికి వస్తున్నా ఆ అందం మనలను అలరిస్తూనే ఉంటుంది. దీనికి ఉదాహరణే "భీష్ముని" చెప్పుకోవచ్చు. రథంమీద నుండి చక్రము చేతపట్టి చంపవస్తున్నప్పుడు భీష్ముడంటాడు "ఏహ్యేహి ఫుల్లాంబుజ పత్రనేత్ర" నీరజ పత్రనేత్రా రావయ్యా రా! అంటూ ఆ అందానికి పరవశించి పోయి పిలుస్తున్నాడు భీష్ముడు. శ్రీకృష్ణుడు పాండవదూతగా కౌరవసభకు వెళ్ళినపుడు అక్కడ వారందరికి కలిగిన ఆనందాన్ని ఈ విధంగా వర్ణిస్తాడు.

అసూర్య మివ సూర్యేణ నివాత మివ వాయునా ।
కృష్ణేన సముపేతేన జహర్షే భారతం పురమ్ ॥

సూర్యుడు లేని ప్రదేశం లోనికి సూర్యుడు వచ్చినట్లు, గాలిలేని చోట వాయువు ప్రసరించినట్లు నగరమంతా ఆనంద తరంగితమయిందట. ఆ విధంగా రసావహుడై ఉంటాడు స్వామి. "సర్వగంధః సర్వరసః' అన్నది ఉపనిషత్తు. అన్ని పరిమళాలు, అన్ని రుచులూ ఆ స్వామిలోనే ఉంటాయి. కనుక ఆ నందావహుడయ్యే ఉంటాడు.

గాంభీర్యం: గాంభీర్యం అంటే లోతు అని అర్థం. లో లోపల మనోభావా లను బయటకు వ్యక్తపరచకపోవడం. భగవానుడు ఆశ్రితులకు ఏమేమి చేయాలనుకుంటున్నాడో దానిని ఒకరికి తెలుసుకుందుకి వీలులేకుండా ఉండడమే! తన గొప్పతనాన్ని ఆశ్రితుని తక్కువతనాన్ని ఎరుగకుండా ఉండడం. ఆశ్రితులకు ఎన్నో చేసినా ఏమీ చేయనట్లే ఉంటాడు. అదేగా గాంభీర్యం.

"య ఆత్మదా బలదా" అంటుంది ఉపనిషత్తు. తనను తాను